N°. 16. 1835.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Dingsdag 20 Januarij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BRUSSEL. — De belgische afgevaardigden zijn gisteren, na de sluiting der algemeene beraadslagingen over het budget van justitie, waarin onder anderen nog eene anlage te Leuven plaats gehad hebbende [illegible] van een militair, welke door sommige [illegible] barbaarsche straf in de negentiende eeuw genoemd werd, ter sprake was gekomen, tot de behandeling der bijzondere artikelen overgegaan, en werd voorts de stemming dezer begrooting tot de zitting van Maandag uitgesteld. De kamer zou alsnu de discussie der reeds zoolang in behandeling zijnde wet op de gemeente-besturen weder hervatten.

— Men leest in het dagblad van Luxemburg, dat het belgisch provinciaal bewind te Arlon gevestigd, maatregelen bevolen heeft voor de daarstelling van kantonnale raden voor de burgerwacht, maar deze maatregelen alleen genomen heeft voor het waalsche gedeelte der provincie Luxemburg, en dus de duitsche kantons daarbuiten gelaten zijn.

[illegible] blad zegt op zeer geloofwaardigen grond te kunnen verzekeren, dat het Pruissische leger weldra op den voet van vrede zou gebragt worden, en dat een gedeelte van het garnizoen der vesting Luxemburg naar Pruissen zou terugkeeren.

— Men leest in den *Observateur de l'Aisne* het volgende:

» De voornaamste zetel van den smokkelhandel over land is aan onze noordelijke grenzen gelegen: de depôts daarvan zijn talrijk, als bijv. te Duinkerken, Rijssel, Valenciennes, Kamerrijk, St. Quentin, Yperen, Doornik, Meenen, Mons, Chimay en eenige naburige departementen. Er bestaan drie douane-linien aan de grenzen. Van alle in 't werk gestelde middelen voor den invoer van verboden goederen zijn in 't algemeen de honden het meeste in 't gebruik, inzonderheid sedert men den verboden invoer te paard heeft laten varen. De eerste proeve met dezelven werd in de omstreken van Valenciennes genomen, van waar deze praktijk zich spoedig langs de geheele noordelijke grenslijn uitbreidde. De honden vervoeren somwijlen van tien tot twaalf kilogrammen. Men heeft de berekening gemaakt, dat men over 't algemeen één hond op de 60 à 70 doodt, en nog meer dan eenige verklikking de douanen op het spoor hebben gebragt.

» De honden die men tot dezen verboden invoer afrigt, worden bij troepen in Belgie ingevoerd; men onthoudt hen verscheidene uren lang het voedsel, slaat hen vervolgens, belaadt en laat hen tegen het vallen van den nacht voor den terugkeer los. Deze dieren loopen terstond naar de woning van hunnen meester, gewoonlijk op twee a drie uren afstands van de grenzen gekozen, alwaar zij verzekerd zijn wel behandeld en ruim onthaald te worden. De honden dwars over het veld den kortsten weg nemende en meerendeels van hooge gestalte, brengen den landbouw aanmerkelijke schade toe. Om deze soort van contrebande te weren, heeft het (fransch) gouvernement eene premie van 3 franken op het hoofd van deze smokkelhonden gesteld; dit middel schijnt nogtans onvoldoende te zijn bevonden, in weerwil dat men wel 40,000 honden gedood en tot derzelver vernieling, van 1820 tot 1830, 120,000 franken besteed heeft.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Bel. 98; Nap. 89; Sp. perpet. 45⅝, ½; Cortes 43¼; Braz. 79⅞.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 15den Januarij.

De minister van finantien heeft heden in de kamer van afgevaardigden het ontwerp van wet ter tafel gebragt, waarbij een buitengewoon krediet van 25 millioenen franken wordt aangevraagd, dat de Vereenigde Staten tot schadevergoeding strekken moet. De betaling zoude in zes termijnen van jaar tot jaar plaats hebben.

— Het bevestigt zich heden, dat de hertog *de Fitz James*, te Toulouse, tot afgevaardigde is gekozen. Op onderscheidene andere plaatsen heeft de liberale oppositie de overhand behouden. Te Bourbon Vendée werd de heer *Duchaffault* benoemd, te la Salisse de heer *Bureau de Purij*, kleinzoon van den generaal *Lafayette*, te Macon de heer *Mathieu*, te Narbonne de heer *Espéronnier*.

— Het hof der pairs zet, als kamer van beschuldiging, de beraadslagingen voort. In de beide laatste zittingen zijn een twintigtal beklaagden in staat van beschuldiging, nagenoeg dertig anderen in vrijheid gesteld.

— De portugesche gezant, ridder *de Lima*, heeft gisteren den koning de brieven van mededeeling van het huwelijk van dona *Maria* met den hertog *van Leuchtenberg*, in bijzonder gehoor, overhandigd.

— Te Brest zijn onderscheidene Engelsche vaartuigen ter reede gekomen, de manschappen aan boord hebbende, die als vrijwilligers in Portugal hebben gediend. Het gouvernement heeft dezulken [illegible] in de naastgelegen departementen t' huis behooren, vergund aan wal te komen, en de overige naar Havre doen vervoeren.

— Ten gevolge der verklaring gisteren in den *Moniteur* opgenomen, zijn de zee-assurantien van een half tot vijf ten honderd gerezen.

— Onder dagteekening van den 10den dezer schrijft men uit Bayonne:

» Don *Carlos* is den 7den dezer met zijn gevolg te Saldias aangekomen. De junta's van Navarre en Guypuzcoa, bevonden zich destijds te Urroz, een uur van daar. Den 8sten des avonds, was het transport nog te Elisondo; de beide wegen naar Pampeluna werden door de Carlisten bezet. In de dorpen Sauz, Arciez en Olague bevonden zich acht bataillons, te Engui, Urtazun en Zubiri vier andere. Het gevecht van den 3den schijnt ten nadeele van de troepen der koningin te zijn uitgevallen.

— De fondsen waren heden (15 *Januarij*) genoteerd: 5 pCt. kont. 107; op tijd 107,30; 3 pCt. kont. 77,05; op tijd 77,25; Nap. renten 93,65; Sp. perpet. 44½; 3 pCt. geopend 27¾; Cortes 42⅝.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 19den Januarij.

Heden wordt op de gebruikelijke wijze alhier, met het uitsteken van vlaggen en het houden eener groote parade van het garnizoen, gevierd de heugelijke verjaardag van H. K. K. H. Mevrouwe, de Prinses *van Oranje*.

— Eergisteren morgen ten 10 ure, is, even benoorden het Badhuis te Scheveningen, gestrand het Engelsche schoonerschip *Witham*, kapitein *William Ghibbes*, met koffij, rijst en talk, van Londen naar Antwerpen.

Reeds vóór de stranding was de reddingboot langs den binnenweg naar het Badhuis tot voor het schip gevoerd, en onder bestuur van den heer *P. Varkevisser* in zee gebragt. Niettegenstaande de hooge en zware golven, bereikte dezelve het schip en de equipagie, bestaande uit 5 man, werd bij iederen golfslag, welke de reddingboot tegen het schip voerde, achtervolgens overgenomen, gelukkig gered en aan wal gebragt.

Men kan niet genoeg roemen het goed beleid en de stoutmoedigheid, welke bij deze redding plaats hebben gehad, waarom ook de namen der bootslieden, die daaraan deel hadden, verdienen vermeld te worden, zijnde: *Job den Dulk, Az., Gijsbert den Dulk, Gijsbert Spaans, Dirk Pronk, Jan Toet, Krijn van der Hak, Dirk van Zaanen, Aalbert Firet, Teunis Tuit*, terwijl *Giel Pronk, Arie Koning* en *Evert de Niet*, die bij den aanvang zich ook in de reddingboot bevonden, door voornoemden bestuurder, *P. Varkevisser* er werden uitgezonden om de boot af te wateren; welke dan ook, door eenige anderen bijgestaan, de reddingboot door de eerste branding henen voerden.

De hoogstnuttige inrigting der reddingmaatschappij is bij deze gelegenheid weder gebleken, daar zonder de hulp der reddingboot de voornoemde 5 schipbreukelingen *zeker* zouden omgekomen zijn, dewijl, bij het wassen van het water, de golven telkens over het schip henen sloegen en hetzelve geheel bedekten.

— De belgische afgevaardigden hebben zich zaturdag met de behandeling van petitien bezig gehouden en vervolgens de discussien over de wet op de gemeente-besturen hervat.

Na den afloop der zitting hebben de achtbare leden zich in geheim comité vereenigd, en dat wel, om over de gewigtige aangelegenheid te beraadslagen, welk kostuum de zoodanigen hunner zouden aannemen, die op den 10den februarij op het bal ten hove mogten willen gaan.

— De hertog *van Leuchtenberg* is tijdens zijn kort verblijf te Brussel door vorst *Leopold* met het grootkruis [illegible] begiftigd.

— In weerwil er des nachts patrouilles van de in[illegible] door de gendarmerie ondersteund, in de omstreken van [illegible]

den worden om de menigvuldige diefstallen tegen te gaan, worden dezelve desniettemin met zulk eene stoutheid voortgezet, dat onder anderen in de laatste drie of vier weken niet minder dan 7 of 8 inbraken alleen in de gemeente Ucle zijn gepleegd. In den nacht van den 9den of den 10den waren eenige dieven zelfs in de woning van den deken der parochij binnengedrongen, en hadden aldaar een aantal voorwerpen van waarde, als eene kostbare pendule, een zilveren koffijkan, benevens geld mede genomen.

— Het Antwerpsch Handelsblad vermeldt, dat bij de loting voor de vorming van [illegible] junij, het lot op iemand was gevallen, die reeds sedert vier jaren overleden was.

— Te Brussel heeft zich op geloof aan een uit Genua ontvangen brief het gerucht verspreid, dat de met roem bekende Madame *Malibran* door eene ijverzuchtige medezangeres met een dolksteek was getroffen geworden.

— Te Antwerpen waren Zaturdag genoteerd: Belg. 98; Nap. 89; Sp. perpet. 45⅜, 5/8; 3 pCt. 27½; Cortes 43¼, ½; Braz. 79¾.

De Londensche berigten over Belgie loopen tot den 15den. Volgens het voornaam orgaan van de torij-partij, de *Standard*, was de uitslag der verkiezingen tot heden allezins voldoende en waren inzonderheid de keuzen in de graafschappen genoegzaam allen in 't voordeel van het ministerie uitgevallen; het gemelde blad noemt daarop negen graafschappen alwaar de wighs-gedeputeerden vervangen waren door lieden tot de behoudende partij behoorende, en voegt er bij de hoop te hebben, dat de bekende *Hume* bij de verkiezingen van het graafschap Middlesex zou moeten onderdoen. De opgaven der whigs-bladen luiden steeds geheel anders. De *Globe* schat de verkozen reformisten op 241, en de torijs op 162.

— Den 14den heeft de hertog van *Leuchtenberg* een groot feestmaal bijgewoond, dat door den hertog *van Wellington* gegeven werd en waarbij ook de vreemde gezanten tegenwoordig waren. Den zelfden dag had de nieuwe Portugesche vorst, van wege de zich te Londen bevindende Portugezen, een adres van gelukwensching over zijn huwelijk ontvangen, en daarop met eenige woorden in 't Portugeesch, welke taal de prins zich zoekt eigen te maken, geantwoord.

Verscheiden vreemde gezanten hadden weder op het *Foreign Office* gearbeid, waaronder ook de heer *Dedel*. Voorts had deze onze gezant, vergezeld van den heer *van Zuylen van Nyevelt*, laatstleden dingsdag een lang onderhoud met den hertog *van Wellington* gehad op het bureau van buitenlandsche zaken.

— De jongste tijdingen uit Brazilie loopen tot den 15den November, toen het aldaar rustig was. Bij het vertrek van de stoomboot naar Engeland hield men zich in de onderscheidene provinciën, volgens de jongste veranderingen in de constitutie gebragt, bezig met de benoeming van eenen regent, en naar men meende zou de senateur *Feyo*, die in 1831 minister van justitie was en toenmaals veel dienst bewezen heeft, dat de regeringloosheid de overhand niet kreeg, veel kans op het bekomen van dien post hebben. De afgevaardigde *Castro e Silva* was tot minister van financiën benoemd geworden, en de voormalige minister van marine *Rivas* tot president der provincie Rio-de-Janeiro.

— Ter Londensche beurs van den 15den waren genoteerd: 5 pCt. gecons. 92¼; Ned. 2½ pCt. 54¼; Cortes 56¼; Portug. 87⅜; Braz. 80¾.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den Januarij.

De motieven door den minister van finantien bij de voordragt van het ontwerp van wet over de Amerikaansche schadeloosstelling ontwikkeld, komen hoofdzakelijk daarop neer, dat het gouvernement op 't punt was deze zaak op nieuw aan de kamer ter beraadslaging voor te leggen, toen de boodschap van den president *Jackson* de uitvoering van dit plan voor eenige dagen kwam schorsen. Men had echter bij rijpe overweging begrepen, dat de inhoud van dit stuk slechts als 't personeel gevoelen van genoemden ambtenaar moest beschouwd worden, immers geen dadelijk gezag had, zoo lang de wetgevende kamers daaraan hare goedkeuring niet hadden gegeven. Men had dus die maatregelen genomen, welke de eer en waardigheid der Fransche natie scheenen te vorderen, doch tevens daar men vroeger de wettigheid der schuld volmondig had erkend, gemeend, wat de zaak zelve betreft, bij het eenig besluit te moeten volharden, in het vertrouwen, dat de kamers zich boven de indrukken van het oogenblik zouden verheffen, om alleen het volksbelang en de vriendschappelijke betrekkingen, die tusschen beide volken steeds hadden bestaan, in aanmerking te nemen. — Voorts bevat het ontwerp van wet de bepaling, dat van het te verleenen krediet geene betalingen zullen worden gedaan, voor dat het uitgemaakt zal zijn, dat het bestuur der Vereenigde Staten den Franschen handel geene belemmering heeft in den weg gelegd.

Men wil tijdingen uit Noord-Amerika hebben van den 17den december, volgens welke de vijandige toon jegens Frankrijk, door den President gevoerd, noch bij het congres noch bij de bevolking weerklank had gevonden. De gezant der Vereenigde Staten, de heer *Levingston*, heeft niet, gelijk men voor twee dagen verhaalde, zijne paspoorten gevraagd, maar begeeft zich voor eenigen tijd naar Londen, zonder de diplomatieke gemeenschap geheel af te breken.

De onafhankelijke dagbladen maken van deze gelegenheid gebruik, om het ministerie aan te vallen; zij willen dat de kamer [illegible] bij haar vorig besluit zal volharden, hetzij de deliberatien verschuiven, tot dat men van het antwoord van het congres berigt bekomen heeft [illegible]. Men verlangt mede dat de afgevaardigden bij deze gelegenheid aan het gouvernement inlichtingen zullen vragen [illegible] schadeloosstelling, welke zoo men zegt door het Russische gouvernement, voor de leverantie aan het Fransche leger in Polen, zoude gedaan zijn, en die niet minder dan 200 millioenen franken zoude bedragen.

— Men meent dat de heer *Sebastiani* te Napels door den heer *de Rumigny*, die zich thans in Zwitserland bevindt, zal vervangen worden. De tegenwoordige buitengewone gezant te Lissabon, de heer *Mortier*, zoude in dezelfde betrekking bij het Zwitsersch bondgenootschap verplaatst worden.

— Heden (16 *Januarij*) waren genoteerd: 5 pCt. kont. 109,05; op tijd 107,30; 3 pCt. kont. 77,05; op tijd 77,20; Nap. renten kont. 93,80; op tijd 93,95; Sp. perpet. 44¾; 3 pCt. geconsol. [illegible]; Cortes 45.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 16den Januarij.

Den 10den is de wetgevende kamer dezer stad vergaderd geweest, om een' nieuwen voorzitter te verkiezen, tot vervanging van den heer *von Guaita*, die, gelijk bekend is, naar Berlijn gezonden en aldaar reeds aangekomen is, om over de toetreding van onze zijde tot het Duitsche tolstelsel te handelen. Ook de raadsheer *Rumpf* zou te dien einde naar Berlijn vertrekken.

— Uit Bern schrijft men van den 11den Januarij: Er zijn, zoo men wil, behalve de reeds aangekomene nota's van Oostenrijk, Beijeren en de Duitsche Bondsvergadering, ook dergelijke van Wurtemberg, Baden, Sardinie enz. onder weg. De Oostenrijksche nota begint met de herinnering der opregte welwillendheid, die de Keizerlijk-Koninklijke regering onafgebroken, door de vervulling der op het regt der volken steunende verbindtenissen, en door de instandhouding der vriend nabuurlijke betrekkingen, voor het Eedgenootschap aan den dag heeft gelegd. Vervolgens wordt een overzigt geleverd van de gebeurtenissen, die in de laatste jaren in Zwitserland voorgevallen en voor de rust der naburige Staten zoo nadeelig geweest zijn, daarbij wordt aangetoond, met hoe veel welwillendheid het Oostenrijksche Hof, als genoegdoening voor het verledene en als waarborg voor de toekomst, zoo wel de Nota van het voorzittend kanton Zürich van den 24sten Junij, als inzonderheid die des Landdags van den 22sten Julij heeft opgenomen; houdende het Oostenrijksche Hof het daarvoor, dat alleen door het naauwgezet en getrouwelijk nakomen van dat laatste stuk door de kantons de vriendschappelijke betrekkingen der naburige Staten met Zwitserland op eenen vasten grondslag kunnen berusten. De grondbeginselen van het regt der volken, worden voorts in deze Nota ontvouwd met toepassing op de woelingen der handwerksgezellen, over welke de naburige Staten te vergeefs bij de Bernsche regering hebben geklaagd, aantoonende dat, onder zulke omstandigheden, de vrede tusschen Zwitserland en de naburige Staten niet kon blijven bestaan. Dienvolgens hoopt het Oostenrijksche Hof, dat het Eedgenootschap woord zal houden, en geene bemoeijenissen op den Zwitserschen grond met de aangelegenheden van vreemde Staten, op welke wijze ook, geene verbreiding van vijandige gezindheden onder de in Zwitserland aanwezige ingezetenen van vreemde Staten, geene vijandelijke opstokingen en beleedigingen tegen de naburige Staten, op het geheele gebied van het Eedgenootschap toelaten of dulden zal; maar integendeel alle zoodanigen vreemden en vlugtelingen, die zich daaraan schuldig mogten maken, niet slechts uit dit of dat kanton, maar uit geheel Zwitserland zal verbannen. Eindelijk verlangt het Oostenrijksche Hof eene bepaalde ondubbelzinnige bevestiging van het besluit des Landdags van den 22sten Julij door het thans voorzittend kanton Bern, zijnde dit de voorwaarde, zonder welke de vriendnabuurlijke betrekkingen met Zwitserland niet in stand kunnen blijven, en zijnde zij onafhankelijk van de andere voorwaarden, die de overige begrenzende Staten zouden kunnen maken. — Het reeds in omloop gebragte gerucht, dat het voorzittend kanton deze Nota, even als de gelijksoortige, onbeantwoord in deszelfs archief had nedergelegd, schijnt eene bloote spotternij geweest te zijn. De staatsraad van dat kanton heeft zich in deszelfs zitting van den 8sten Januarij daarmede bezig gehouden, de uitslag der beraadslag-

gingen is echter zelfs aan den Zwitserschen *Beobachter*, thans de tolk der regering, nog niet toevertrouwd."

— Uit Zurich meldt men, dat op den tweeden Kersdag te Wollen, aan het Zurischen meer, eene bijeenkomst van een honderdtal vreemde handwerkslieden, onder welke zich ook eenige Zwitsersche, alsmede enkele studenten hadden gemengd, gehouden is. Ook hier was weder een letterzetter de voornaamste redenaar geweest. Aan bloeddorstige liederen tegen vorsten en aristokraten had het niet ontbroken. De Zurichsche politie schijnt zich aan deze geheele bijeenkomst niets te hebben laten gelegen liggen.

— Te Bern heeft in den avond van den 5den Januarij, voor het gebouw van het Casino, waarin vele aanzienlijken vergaderd waren, een volks-oploop plaats gehad, waaraan vele studenten deel namen. Ook hier was de haat tegen de zoogenaamde aristokratie de drijfveer. Het is tot dadelijkheden tusschen het volk en de bedienden der Bernsche patriciers gekomen, zonder dat ook hier de politie tusschen beide is getreden. Intusschen hebben de leiders der bewegingspartij te Bern den 10den Januarij een soort van manifest in het licht gegeven, waarin zij zich plegtig tegen alle geweldadigheden verklaren, en de overtuiging uiten, dat Zwitserlands staatkundige wedergeboorte slechts langs den weg der overtuiging kan plaats hebben. De schuld van de hier en daar gepleegde ongeregeldheden wordt in dit stuk op de Duitsche handwerkslieden, die in Zwitserland eene schuilplaats hebben gezocht, geworpen.

— In bijzondere berigten uit Turijn van den 4den dezer, meldt men, dat binnen kort in Katalonie een algemeene opstand zoude uitbarsten, of dezelve ten voordeele van Don Carlos, dan wel in den republikeinschen geest zoude zijn, was nog niet met zekerheid bekend; doch in allen geval moest zij de insurgenten in de Baskische provincien in de hand werken.

— De Augsburgsche Zeitung deelt berigten uit Konstantinopel mede van den 25 December, volgens welke de Porte op het behoud van den vrede scheen te rekenen. Het Turksche leger zoude aanmerkelijk verminderd worden, en het verzenden van troepen naar Azie had opgehouden. De sultan hield zich geheel met de binnenlandsche aangelegenheden bezig, en wilde eene betere wijze van regtspleging en een ander belastings-stelsel invoeren. Men zou daarbij vooral den landbouw en de bergwerken trachten te bevoordeelen, en tevens den handel de meest mogelijke vrijheid geven.

— Uit Nauplia wordt van den 4den December het volgende geschreven:

» De 1ste en 2de bataillons ontvingen kortelings bevel, om op te breken, het een van Negropont en het andere van Missolunghi, en zich vervolgens naar Athene, de hoofdstad van Griekenland te trekken. Er kwamen alzoo 2000 man troepen in Athene aan, welke aldaar echter geene kazernen hebben kunnen vinden, waarom zij genoodzaakt waren bij de burgers nachtverblijf te zoeken. Deze willen zulks echter niet laten welgevallen, en daardoor ontstonden twisten en geweldadigheden. Onder anderen schoot een Grieksche inwoner twee soldaten dood, die als schildwachten voor zijn huis stonden, en hem niet wilden binnen laten. Vele menschen en familien, welke in Nauplia wonen, hebben huizen in Athene gehuurd; doch kunnen dezelve niet betrekken, omdat de soldaten ze in bezit hebben genomen. Eenigen die hiervan onwetend, met zak en pak naar Athene waren verhuisd, hebben hunne huizen niet kunnen betrekken, dewijl de soldaten er niet uit wilden."

» De Grieken, » aldus leest men in eenen brief, » zijn over het algemeen zeer gastvrij, voorkomend en vriendelijk. Ik heb dit in eene reis door den Peloponnesus ondervonden. In Navarino vonden wij onder anderen geene herbergen of logementen; wij klopten aan het beste huis, dat wij zagen, aan, en vonden een gul onthaal. Meermalen hebben wij ondervonden, dat zij ons het bezit van het geheele huis aanboden en voor dien nacht bij hunne vrienden gingen slapen. De huizen bieden er niet veel gemak aan; zij bestaan meest uit 2 verdiepingen; de onderste wordt voor eene stalling gebruikt en de bovenste door het huisgezin bewoond. Het geheele huis heeft slechts eene kamer, in welker midden een vuur op steenen wordt aangelegd; men legerde zich gewoonlijk rondom hetzelve; mijn vriend en ik aan eenen kant, en het huisgezin aan de andere zijde. Dikwijls liggen wij elk aan eene zijde, dewijl de familie zich in eenen hoek legende of het huis verliet. Daar de huizen veelal geene schoorsteenen hebben, zoo is het vertrek steeds met rook gevuld. In de bergpassen van Kalawrita bezochten wij het beroemde klooster Megaspilion, een der grootste wonderwerken, dat ik immer gezien heb. Men stelle zich eene rots voor, zoo steil als een muur, 1600 voeten over den kleine vloed, die langs deszelfs voet in de golf van Korinthe stroomt. Op de halve hoogte, op een smal voorsprong der rots, staat het klooster, slechts toegankelijk langs een smallen weg, waarop met groote moeite in de rots gehouwen is. Het schijnt alsof het klooster aan de rots vast gehecht is. Het gebouw gelijkt eene vesting, het bestaat uit 8 verdiepingen, waarvan de 6 onderste, van steen gebouwd, op eenen dikken steenen muur rusten; de hoogsten zijn van hout. Twee massive poorten sluiten den ingang voor elken vijand. Dit klooster was de eenige vaste plaats op Morea, die niet in handen der Turken viel. Vele pogingen werden aangewend, om dit klooster in te nemen, doch te vergeefs. Ten laatste beproefde het *Ibrahim*-pacha; hij verscheen in Junij 1826 met een leger van 15000 man voor het klooster en vorderde deszelfs overgave. De monnikken waren goed geproviandeerd en met ammunitie voorzien; zij verklaarden dus, dat zij hun verblijf zoo den overgeven. Daarop beval de woedende *Ibrahim*, de sterkte aan te tasten. Vijftien dagen duurde de belegering, doch daar de Pacha geen zwaar geschut in deze bergpassen konde brengen, bleven alle zijne pogingen vruchteloos, en hij moest met verlies aftrekken, daar de monnikken, achter de tralieramen verborgen, vele Turken en Arabieren velden. Deze laatsten poogden, eenen grooten steen, die boven op de rots staat en bijna rond is, op het klooster af te rollen, en het aldus te vernielen; doch hunne vereenigde krachten waren niet toereikende, den steen te bewegen. Vele kleinere steenen, die zij af deden rollen, viel en onschadelijk van de hoogte, daar het bovenste deel der rots eene overhelling of uitstek vormt.

— Te Weenen waren den 9den Januarij genoteerd: 5 pct. Metall. 100⅛; 4 pct. 92⅛; Loten 571½; Bankactien 1295½.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Nieuwe potlooden (uit Iseldre). — Men heeft eene verbetering in de fabricatie van potlooden. Het is een vreemdeling, die ons Frankrijk mede begiftigd heeft, en deze verbetering strekt tot niet minder dan om Frankrijk van de schatting, veel belangrijker dan men zoude denken, te ontheffen, welke het aan Engeland betaalde. De maatschappij der schoone kunsten, waaraan de verbeteraar FICHTENBERG de voortbrengselen zijner fabrijk heeft onderworpen, heeft eene commissie benoemd, welke zijne verbetering op het naauwkeurigste onderzocht heeft. Het rapport dezer commissie is van groot belang voor allen, die zich met de teekenkunde afgeven. — Behalve eenige voor Frankrijk alleen belangrijke punten, geeft het onderzoek der potlooden te kennen, dat deze potlooden eigenschappen bezitten, welke tot heden slechts in vreemde (Engelsche) potlooden gevonden werden; bovendien hebben zij het voordeel, van, bij betere kwaliteit, veel minder in prijs te zijn.

De gezegde commissie heeft zich niet te vreden gesteld met vergelijkende proeven te nemen van de Fichtenbergsche potlooden en die van andere Fransche en vreemde fabrijken; Zij heeft zich naar de fabrijk zelve begeven, en aldaar de bewerkingen en de werktuigen onderzocht, waarvan de fabrijkant zich bediende; zij is verwonderd geweest over de opoffering van tijd en geld, tot het overwinnen van de moeijelijkheden en bezwaren, welke het werk opleverde.

Volgens vroegere scheikundige begrippen, had men *loodarts* meenen te vinden, wanneer er lood aanwezig was, de latere scheikunde heeft daarin een mengsel van *ijzer* en *kool* (carbone) herkend. Het ijzer verbonden met carbone, geeft, in zekere evenredigheden, het *staal*, in eenen anderen toestand van menging, is het product *gesmolten ijzer*, en in een mengsel, waarin de *carbone* overvloedig is, geeft de uitkomst, loodarts (*plombagine*). De zuiverste loodarts wordt gevonden in de mijn van Cumberland, in Engeland, waaruit men jaarlijks niet meer dan 50 vaten van 50 pond trekt. Het gouvernement levert de ⅔ aan den geneeskundigen handel en de alleenhandel van *Brookman* bezit het andere derde gedeelte.

De loodarts uit Duitschland is oneindig minder zuiver, dat is, er bevindt zich eene groote hoeveelheid *silice* en niet vereenigd ijzer onder. De Fransche loodarts, van bij Briançon getrokken, houdt het midden tusschen deze twee ertsen, *ten aanzien der zuiverheid*. Zij is van een fraaijer zwart, waarvan de branding de vracht vermeerdert, terwijl het Engelsche door deze bewerking geenerlei aanwinst bekomt. Tot de fabricatie dezer potlooden wordt geen vet gebruikt, zoo als *Brookman* sedert eenige jaren doet. Het vet zoude het groot bezwaar opleveren, dat de oude potlooden te hard zoude worden; de fabrijk *Conté* bedient zich van vet, waarvan men zich kan overtuigen, door het potlood in de vlam te houden, als wanneer het ontvlamt en afbrandt.

Deze potlooden zijn van *driederlei* graad van hardheid, en worden in ceder of ander, vernist of onvernist hout gedaan; de prijzen zijn van 3 franc het dozijn, cederhout; 75 het dozijn inlandsch hout. De *Brookman*-potlooden kosten 15 of 20 maal meer. — Deze potlooden, op onderscheidene meer of min fijne papieren beproefd, geven altijd eene groote gemakkelijkheid van uitvoering, en als men derzelver kracht zoekt te bekomen door verscheidene arceringen over elkander te leggen, of wel door achtervolgend in dezelfde uitgestrektheid te wrijven; zoo bekomt men een fraai fluweelachtig en doorschijnend zwart, dat met zoo veel gemak als dat van de *Brookman*-potlooden kan gebruikt worden. Voor het overige is dit potlood zacht en gelijk, zeer krachtig van toon, zonder nogtans te hard of te stevig te zijn, goed punt houdende, en gedoogende de toonen goed aan te grijpen zonder vrees te moeten hebben, van de punten te zien breken. De medaille van aanmoediging is door bovengemelde maatschappij aan den fabrijkant FICHTENBERG toegekend, voor de volmaking zijner potlooden en als een blijk van erkentelijkheid wegens het uitvoeren zijner industrie

in Engeland, en wegens zijn met zoo veel voordeel in gebruik brengen der Fransche looderts (*plombagins*).

Sedert de laatste van regeringswege gedane bekendmaking, zijn door de belanghebbende gelegt de navolgende door Z. M. verleende octrooijen:

Een octrooi in dato 29 October 1834 voor den tijd van vijf jaren verleend aan *W. Pauwels en Zoon* te *'s Gravenhage*, op de uitvinding van de verbetering in de wijze van vervaardiging van verlakte vilten hoeden en van wasdoek.

Een octrooi in dato 3 November 1834 voor den tijd van vijf jaren verleend aan *Thomas Ainsworth* te *Goor*, op de uitvinding van twee weversspoelen, geschikt om op eene nieuwe wijze met dubbelen of tweedradigen inslag te weven.

Een octrooi, in dato 8 November 1834, voor den tijd van tien jaren verleend aan *C. J. Lucas* te *Amsterdam*, op de invoering van eene verbeterde wijze en toestel om de uitdamping van vloeistoffen en oplossingen te bevorderen, vooral geschikt voor het gebruik van suikerraffinaderijen.

Een octrooi in dato 8 November 1834 voor den tijd van tien jaren verleend aan *Paul van Vlissingen* en *Dudok van Heel* te *Amsterdam*, op de invoering van eene nieuwe wijze, om, volgens de manier door de heeren *Pelletan* en *de la Barre* uitgevonden, siropen en andere vloeibare stoffen, in het luchtledige door stoom te kooken.

DOOR BROESE & COMP., TE BREDA,

IS ALOM VERZONDEN EEN

Berigt van Inteekening op de

OPLOSSINGEN

van de Voorbeelden, Formulen en Vraagstukken

UIT DE

LETTERREKENING EN STELKUNST,

VOORKOMENDE IN DE VERZAMELING DERZELVE VAN

MEIER HIRSCH,

VOOR EENIGEN TIJD VERTAALD DOOR

G. RAMAKERS,

EN UITGEGEVEN DOOR BOVENGEMELDEN.

Naauwelijks was de Vertaling van de *Verzameling van Voorbeelden* &c., van Meier Hirsch, in 't licht verschenen, of Vertaler en Uitgevers werden van onderscheidene kanten aangezocht om ook de Oplossingen der daarin voorkomende Vraagstukken &c. in het licht te geven; men meende dat daardoor in eene behoefte van vele onderwijzers en zelf-oefenaars zou worden voorzien, en verwees op het voorbeeld van den Hoogleeraar Jacob de Gelder, welke vroeger gemeend heeft de Oplossingen op de 250 uitgelezene Vraagstukken in Zijn Hooggels. *Eerste Beginselen der Stelkunst* voorkomende, te moeten uitgeven.

De Heer G. Ramakers toonde zich dadelijk bereid deze taak op zich te nemen, en de Uitgevers willen van hunnen kant alles doen om zoodanig werk, in het belang van velen, zoo min kostbaar te maken als maar mogelijk is, door kleine, duidelijke letter te gebruiken, als in het *Magazijn voor Stel- en Meetkunst*, en den prijs per vel druks van 16 bladzijden, in groot octavo, te bepalen op 15 Cents.

Moeijelijk valt het zeker, vooruit, op een enkel vel na, te bepalen, uit hoe veel vel druks deze Oplossingen zouden bestaan; doch daar de *Verzameling* zelve slechts een matig boekdeel is, zoo kunnen de Oplossingen, waarbij men zich op zoo veel kortheid, als met de duidelijkheid bestaanbaar is, zal toeleggen, niet zeer uitloopen; trouwens zal het ook niet noodig wezen, juist *alle* voorbeelden uit te werken, hetwelk overtollig kan worden geacht, zoodra die met andere *gelijkluidend* zijn.

De Uitgevers beschouwen de onderneming niet van dat gewigt, of zij zouden de uitgave ook zonder Inteekening hebben willen doen; doch daar den Heer G. Ramakers hun zijnen twijfel te kennen gaf, of de wensch naar die Oplossingen wel wezenlijk zoo algemeen zij, besloten zij, door het openen eener Inteekening, te beproeven, of er zoo veel belangstelling in de uitgave dezer Oplossingen besta, dat men met grond althans dekking van de kosten moge verwachten.

De Inteekening blijft opengesteld tot 1 Maart 1835, bij de voornaamste Boekhandelaren van het Rijk, waarna de prijs $\frac{1}{3}$ verhooging zal ondergaan.

Van het al of niet slagen der Inteekening zal het al of niet uitgeven dezer Oplossingen afhangen; dewijl men in het laatste geval daarin een bewijs zal meenen te zien, dat er geene behoefte aan dezelve bestaat. Ook acht de Heer G. Ramakers het dwaasheid, zulk eenen droogen arbeid te beginnen, zonder vooraf verzekerd te zijn, niet vruchteloos te arbeiden.

Allen, die lust gevoelen deze onderneming bevorderlijk te zijn, worden dan uitgenoodigd het Prospectus alle liefhebbers der Wiskunde aan te bieden, en hetzelve zoo veel doenlijk ter bereiking van het bedoeld oogmerk te helpen verspreiden.

Ter Effecten-Societeit te Amsterdam van zondag 18 Januarij zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet: Binnenl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 54$\frac{11}{16}$; Kansbilletten *f* 24 $\frac{13}{16}$, ⅞; Buitenl. Perpet. 5 pCt. 45$\frac{13}{16}$, ⅞, $\frac{15}{16}$; 3 pCt. 28; Cortes 45⅞, $\frac{9}{16}$, ½.

_ Bij vonnis der Regtbank van Koophandel, zitting houdende te 's Bosch, in dato *derde* Januarij 1835, behoorlijk geregistreerd, is op grond der artikelen 510, 511 en 512 van het Wetboek van Koophandel, na het rapport van den Heere Regter-Commissaris in de FAILLITE van [illegible] BERTUS ANTONIUS VOETS, Koopman [illegible] hoord te hebben, verleend een nieuwe termijn voor de verificatie der SCHULDVORDERINGEN, tot Dingsdag den [illegible]-en-twintigste dezer maand, des namiddags ten drie ure, wordende alzoo de CREDITEUREN, welker Schuldvorderingen niet geverifieerd zijn, uitgenoodigd om alsdan te verschijnen, in persoon of bij behoorlijk gevolmagtigde, voorzien van opgegelde Titels, in de gehoorzaal der Regtbank van Koophandel, in het Paleis van Justitie alhier, ten einde hunne PRETENTIEN alsnog te doen verifieren; dienende deze tot NOTIFICATIE ingevolge de Wet.

De provisionele Syndic in de Faillite voornoemd,

Mr. J. GERRIS,

Practiserend Advokaat.

's Bosch,
den 12. Januarij 1835.

_ Van wege het GEMEENTE-BESTUUR van de Hooge en Lage Zwaluwe wordt bekend gemaakt, dat de op Donderdag den 5den Februarij aanstaande aangekondigde AANBESTEDING voor het afbreken van het Oude en het bouwen van een NIEUW RAADHUIS, te Hooge Zwaluwe, in plaats van op dien dag, plaats hebben zal op *Donderdag den 12den Februarij daaraanvolgende.*

BEKENDMAKING VAN EENE

AANBESTEDING.

Pastoor en Gecommitteerden der R. K. Gemeente te Roozendaal, district Breda, zullen onder nadere approbatie, op Donderdag, 5 Februarij aanstaande, des voormiddags ten *elf* ure, ten huize en herberge van de Wed. ANTONIJ VERHEIJEN, te Roozendaal, in het openbaar, bij inschrijving en opbod, Aanbesteden:

Het *BOUWEN* van eene GROOTE KERK ten behoeve van genoemde Gemeente, *ter lengte binnenwerks*, behalve het *Koor*, van bijna *vier-en-veertig ellen* en ter breedte van *drie-en-twintig ellen acht palmen*, met de leverantie der daartoe benoodigde Materialen.

Het bestek, op hetwelk deze Aanbesteding geschieden zal, ligt te Roozendaal in de voornoemde herberg, alsmede in de Roskam en in *de Zwaan* ter lezing, zoowel de teekeningen bij de Wed. Antonij Verheijen ook ter bezigtiging gelegd zijn, terwijl nadere informatien zullen te bekomen zijn, zoo bij gecommitteerden voornoemd, als bij den Opzigter C. Mortiers te Roozendaal.

_ De Notaris J. C. DE BOSSON, te Wouw, zal op Zaturdag den 7den Februarij 1835, des voormiddags 9 ure, publiek presenteren te Verkoopen:

80 Kavels zware EIKEN BOOMEN, 10 Kavels zware OLMEN BOOMEN en 30 Kavels ESSEN BOOMEN; allen staande in de Groote en Kleine Speldestraaten onder Wouw voornoemd, slechts ¾ uurs van de Haven van Roozendaal en 1½ uur van die van Bergen-op-Zoom gelegen. Nadere informatien te bekomen bij den Burgemeester van Roozendaal.

Bij denzelven zijn ook extra lange en zware MASTBOOMEN te bekomen.

BIJ DE UITGEVERS DEZES ZIET HET LIGHT:

I. MAGAZIJN VOOR STEL- EN MEETKUNST,

een *Tijdschrift*, hoofdzakelijk ten doel hebbende de Beoefening en Toepassing dezer Wetenschappen op de Kunsten, den Koophandel en het Maatschappelijk Leven; derde deel, derde stukje.

Ieder deel of jaargang van dit Tijdschrift bestaat uit 4 stukken, met platen; het 4de of laatste stuk van het 3de deel, gaat ter perse. De prijs van de 4 stukken of ieder deel, bij Inteekening is *f* 2,00. Voor dezen Inteekenings-prijs kunnen de latere Inteekenaars het 1ste en 2de deel nog, des verkiezende, alom bekomen.

II. MAGAZIJN VOOR DE REKENKUNST,

een *Tijdschrift*, hoofdzakelijk ten doel hebbende de Bevordering der gewone of lagere Rekenkunst; 6de deel, 4de stukje.

Met dit stukje, waarin weder een aantal nieuwe Voorstellen gevonden worden, is thans de zesde Jaargang van dit voor alle liefhebbers der Rekenkunst zoo belangrijk Tijdschrift geheel kompleet. De Redactie betuigt te dezer gelegenheid hare opregten dank voor de medewerking en de belangrijke bijdragen, die zij van vele bekwame Rekenaren heeft mogen ontvangen, en beveelt zich bij het aanvangen van eenen nieuwen Jaargang, bij allen wien de beoefening der edele Rekenkunst ter harte gaat, op nieuw aan, hare pogingen in 't belang dezer wetenschap te blijven ondersteunen en hare moeijelijke taak daardoor zooveel mogelijk te verligten.

De Oplossingen en Nieuwe Voorstellen worden ingewacht voor of op den 1sten Februarij 1835, aan 't adres van de Uitgevers BROESE & COMP.

Van dit Tijdschrift verschijnen mede 4 stukken in één jaar, en is de prijs per jaargang, bij Inteekening slechts *f* 1,20.

Van de 5 komplete jaargangen, zijn nog exemplaren voorhanden en worden tevens aan de Inteekenaars afgeleverd à *f* 1,20.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.